

EL TEMPS

Jimmy Carter i Helmut Schmidt, durant una compareixença davant la premsa, l'any 1980.

Helmut Schmidt va ser el canceller alemany entre el 1974 i el 1982, i Jimmy Carter fou president dels Estats Units del 1977 al 1981. Tot i haver-se fet vells, tots dos continuen tan actius com sempre. Schmidt encara publica comentaris esmolats i fermes sobre aspectes econòmics i polítics. I Carter ha girat l'atenció cap als punts calents del planeta. Aquests esforços diplomàtics el van fer mereixedor del premi Nobel de la pau l'any 2002. Però, com sol passar entre dues personalitats tan destacades, quan l'un parla sobre l'altre, té tendència a mostrar una mica de superioritat. Ambdós polítics revelen en sengles memòries que no eren gens amics. Ara Carter, de 86 anys, ha anat un pas més enllà i ha publicat fragments del diari íntim que escrivia quan era president. Una de les coses que fa el llibre és passar comptes amb Schmidt.

El diari de Carter retrata el polític nascut a Hamburg, actualment de 91

Carter i Schmidt: una relació difícil

Jimmy Carter i Helmut Schmidt aparentaven ser bons amics quan eren president dels Estats Units i canceller alemany. Tanmateix, no es tenien gaire estima. Per a Carter, l'única cosa positiva de perdre les eleccions contra Reagan fou deslliurar-se de Schmidt.

anys, com un remugador vel·leïtós, que tan aviat avorria els seus col·legues americans amb conferències sobre economia global com s'esca-

polia si els Estats Units necessitaven que els ajudara. Segons les notes de Carter, Schmidt "actuava com un nen paranoic", i en diverses ocasions el

va ofendre l'“increïble” comportament de Schmidt cap a ell. Per exemple, a principi del 1978, Carter va escriure: “Schmidt sembla tenir alts i baixos pel que fa a la seua actitud psicològica. Crec que les dones no són les úniques que tenen la menstruació.”

En realitat, al principi a Carter li queia bé, Schmidt. El 1973, quan encara era un demòcrata relativament desconegut de l'estat meridional de Geòrgia, Carter va fer un viatge per Europa. Quan arribà a Alemanya, va ser rebut per Schmidt, en aquella època ministre de Finances de l'Alemanya occidental, que ja era respectat en tot el món. Però quan va ocupar la Casa Blanca, Carter va començar a demanar al govern de l'Alemanya occidental –aleshores ja dirigit per Schmidt– que canviara la seua política econòmica i, en menor grau, també les polítiques exterior i energètica. Tot i que Carter tenia arguments vàlids en algunes qüestions, a cap cap d'estat no li agraden aquesta mena de peticions.

Als encontres oficials, Schmidt continuà mostrant-se amigable. Davant les càmeres, els dos líders somreien i es deien l'un a l'altre “Jimmy” i “Helmut”. Però després, quan tocava parlar amb periodistes, Schmidt no es mossegava la llengua i deia que el nou home fort de Washington anava a les palpentes. Òbviament, aquestes coses no van trigar gaire a arribar al despatx oval. El 7 de juliol del 1977, Carter escriu al seu diari que Schmidt sembla “força voluble” i que “la seua actitud cap a nosaltres té alts i baixos”.

Bombardeig des de Bonn. Això va ser només el principi. Durant els anys que seguiren, fera què fera Carter, sempre rebia les crítiques de Schmidt. Finalment, un assessor de seguretat de Carter va recórrer, exasperat, a Hans-Dietrich Genscher, aleshores ministre d'Afers Estrangers. Genscher va tractar de tranquil·litzar l'assessor dient-li que Schmidt era conegut mundialment per la seua llengua esmolada i que era igual de groller amb els membres del seu gabinet. En qualsevol cas, va replicar l'assessor, calia que Schmidt recordara que Carter era el president dels Estats Units.

Com revela el diari de Carter, fins i tot la CIA hi va parar esment i va co-

El diari de Carter retrata Schmidt com un remugador vel·leïtós

mençar a informar la Casa Blanca quan Schmidt feia observacions crítiques. Alguna vegada, Carter havia aconsellat els qui tenia al voltant sobre la millor manera de tractar amb “la irracionalitat de Schmidt”. I, en un moment determinat, un membre del gabinet fins i tot va suggerir que algú “hauria d'anar a Alemanya a fer que Schmidt tinguera la boca tancada per a variar”. El diari no diu si el suggeriment es va posar en pràctica.

Com que Schmidt continuava essent ben considerat pels mitjans de comunicació americans, a la gent de Carter la preocupaven les conseqüències polítiques negatives que podia tenir la constant allau de crítiques procedent de Bonn, la capital de l'Alemanya

Davant les càmeres, tots dos líders es deien l'un a l'altre “Jimmy” i “Helmut”

occidental. La Casa Blanca va arribar a sol·licitar l'ajuda d'un psicòleg de la CIA per a desxifrar el comportament de Schmidt, i alguns membres de l'administració Carter van ponderar si els anomenats canvis d'humor de Schmidt podien ser, en realitat, efectes a llarg termini d'una disfunció de la tiroide.

Tanmateix, hi ha una altra explicació per a l'animositat, molt més senzilla que tot això. En el temps del predecessor de Carter, Gerald Ford, Schmidt va anar creixent fins a erigir-se en el líder *de facto* d'occident. I quan Carter va voler assumir aquest paper, segons un vell col·lega de Schmidt al gabinet alemany, el canceller alemany, tan segur de si mateix, es va ofendre. De fet, segons aquest col·lega, Schmidt pensa-

va que si la vida fora justa, ell hauria estat president dels Estats Units al lloc de Carter.

Manca de respecte. A mesura que passava el temps, Carter anava perdent cada vegada més el respecte del seu homòleg setciències alemany. El diari conté comentaris freqüents menyspreant Schmidt, com ara: “Schmidt ha fet una conferència sobre qüestions econòmiques i ha contat una història sobre el gran sacrifici d'Alemanya per a ajudar unes altres nacions a superar els seus problemes econòmics.” De la mateixa manera, els dos líders van començar a xocar més sovint en públic. Durant la crisi del petroli, van discutir-se sobre les mesures d'estalvi d'energia a la cimera de Tòquio. “El primer dia de la cimera econòmica va ser un dels pitjors dies de la meua carrera diplomàtica”, escriu Carter al seu diari el dia 28 de juny del 1979. “Schmidt va ser groller amb mi personalment.”

Des del punt de vista de Carter, una decepció va anar seguida d'una altra. Quan els radicals iranians van ocupar l'ambaixada americana a Teheran i van fer dotzenes d'ostatges, els Estats Units van imposar sancions i esperaven que els seus aliats els imitaren. Però durant molt de temps Bonn va refusar-ho. I quan va tocar el torn a la Unió Soviètica, els dos països tampoc no van ser capaços de trobar una posició comuna. Com Carter observa al seu diari el dia 5 de gener del 1979: “Em vaig quedar impressionat i preocupat per l'actitud de Helmut d'apaivagar els soviètics.”

Òbviament, és absurd d'afirmar que Schmidt volguera apaivagar els soviètics. Tanmateix, sembla just de dir que, segons el diari, ningú tret de Henry Kissinger –que continua essent amic de Schmidt a hores d'ara– va retreure al canceller aquella neutralitat, i també ho va dir a Carter. El 1980, aquesta enemistat va finir quan Carter va perdre les eleccions presidencials contra Ronald Reagan. Segons Carter, un dels pocs aspectes positius de la derrota va ser el fet que mai més no hauria de tractar amb Schmidt. Al seu diari, va anotar que estava “content de lliurar Schmidt... a Reagan”.

Klaus Wiegrefe

Traducció de Coral Barrachina